

Framhald av 1. síðu.

Erlend . . .

lutvís av daglöntum arbeiði hildu teir. Í øllum tilfelli sögdu teir við meg, tá ið eg vegna umstøðurnar troðkaði á teir fyrri ta ferðina at hjálpa fiskimonnum beinleiðis, at tað ikki bar til av principiellum grundum vegna tey mongu tilfelli hjá teimum sjálvum, hvar ið Samvirkende hevði nýðst at sýtt ymsum frítstandandi felögum ella bólkum av arbeiðarum beinleiðis hjálp uttanum samgongu við tað ástøðisliga bindiliðið við Samvirkende. Fyri at fáa hjálpin máttu hesir fyrst samskipa seg við tað ástøðisliga bindiliðið. So mátti eisini verða hjá føroyskum fiskimonnum.

Eg varð vitandi um, at hetta svar Samvirkende ikki bara varð sagt munnliga, men varð hildið fram í riti til fiskimannafelögin.

Ikki við einum einasta orði havi eg rátt Samvirkende í og enn og minni fingið tað til at taka nakra ávísu stöðu til fyrspurningin frá norðmonnum til Samvirkende viðvíkj. Verkfallshjálp til føroysku fiskimenn. Eg hevði heldur ikki høvi at gera tað, tí tann av Erlendi Paturssyni norðrøddi fyrspurningur frá norðmonnum til Samvirkende kom fyrst aftaná, at eg var farin úr Danmark til Føroyar.

Eg visti, at samvirkende vildi hjálpa, men at teir sum sagt hövdu greitt frá, at hjálpin mátti koma íggjnum Føroya arbeiðsmannafelag, og tá ið eg so fekk frænir um, at svarið frá Samvirkende til fiskimennin varð hildið dult og harvið helt bæði arbeiðsmenn og fiskimenn frá at taka stöðu til tað og rudda stöði eins og skipa fyrri, at hjálpin kundi koma sum allra skjótast, gjörði eg ilt av mær og skorðaði á, at arbeiðsmenn og fiskimenn fingi kunnleika til stöðu Samvirkende.

Kundi nakað mestast fyrri illa og skeiva gerð í stríðnum fyrri at fáa fiskimonnum verkfallshjálp, so var tað at forða fiskimonnum og arbeiðsmonnum at viðgerð skrivði frá Samvirkende, so tað kundi fáa endiliga at vita hvat ið arbeiðsmenn og fiskimenn sögdu, um teir hildu seg kunna ganga við til hesa samskipan og fáa hjálpin.

Erlendur Paturssonur sigur, at Samvirkende hevur logið fyrri norðmonnum og tekur sum prógv fyrri tað nakað upp aftur úr brævi frá teimum til Sam-

virkende.

Men tann sum lesur við skili, og sum veit, hvussu fram er farið, kann ikki skylda Samvirkende fyrri naka ósannindisskriving til norðmenn. Men harafturimóti verður Erlendur Paturssonur missgerð móti fiskimonnum óhugnaliga undirstrikað.

Hanus við Høgadalá hevði fiskimannafelaganna vegna samráðst við Samvirkende og fingið bæði munligt og skriftligt at vita stöðuna. Og Samvirkende biðaði jú eftir svarið frá bæði fiskimannafelögunum og Føroya arbeiðsmannafelagi. Tá ið hin norski fyrspurningurin kom til Samvirkende, hevði tað einki svar fingið. Hvat kundi tað tá svara norðmonnum annað, enn at viðurskiptini millum donsku og føroysku felöginu ikki vóru orðnað ella endiliga avklárað. Og hvat kundi norðmenn svara Erlendi Paturssyni annað, enn at teir máttu biða við at taka stöðu, til viðurskiptini ella samráðingar nar við Samvirkende vóru komin til fullan klárleika.

Tað er so eyðsæð, so fullkomuliga greitt fyrri hvørjum skilamanni, at Erlendur Paturssonur við at halda svarið frá Samvirkende, ið var greitt í síni stöðu og treytum fyrri verkfallshjálp dult fyrri fiskimonnum og arbeiðsmonnum, hevur alla skuldina fyrri, at Samvirkende svaraði norðmonnum soleiðis sum gjört var, og sum var samsvarandi sannleikan.

Erlend Paturssonur skuldi í at fiskimenn ikki fingi hjálpin, teir bóðu um frá donum, norðmonnum og svium, mátti verð so tung at borið, at tað er ófatiligt, at hann hettir sær at bjóða monnum, ið vita skil á allari verkfallsmannagongdini, at greina málið og harundir avdúka hansara veruligu stöðu.

Við at tarna eini endiligari avkláran av spurninginum um samgongu millum Samvirkende og Føroya arbeiðsmannafelag, og við hond og fót at vera ímóti eini samgongu millum Føroya fiskimannafelag og Føroya arbeiðsmannafelag, forkom Erlendur Paturssonur allari danskari, norskar og svenskar verkfallshjálp til fiskimennin.

Soleiðis er sannleikin vorðin — tað sleppur Erlendur Paturssonur ikki undan hvat fyrri ósannind hann dýkir á meg í blaði sínum.

Tað var harður leikur at fáa svar Samvirkendes fram til arbeiðsmenn og fiskimenn. Men hann leyk við, at ein meirluti av arbeiðsmonnum samtykti at gerast limir í Samvirkende — og harvið varð stöðið fyrri hjálp frá Danmark til fiskimennin ruddað.

Men tá kvetti Erlendur Paturssonur av, gekk undir galdandi sáttmála heldur enn at vera við til eina fakliga samskipan við kammiratararnar í Danmark og fáa hjálpin frá norðlendsku arbeiðsmannafelögunum.

Min lutur í stríðnum fyrri at veita fiskimonnum verkfallshjálp tóli dagins ljós. Vil einki fegnari enn at hann skal koma undir fiskimanna- og arbeiðsmanna dóm.

Tað kann av sonnum sigast, at eg

hjálpiti Erlendi Paturssyni til óavmarkaða hjálp til fiskimennin. Men hann tók ikki við.

Niðungsgerð! Hevndargerð fyrri at hann varð valdur til formann fiskimannafelags, kastar Erlendur Paturssonur eftir mær.

Um hann og hansara menn veitti mær slíka »niðungsgerð«, slíka hevndargerð í forum, har fiskimenn og arbeiðsmenn hava givið mær álitistavur fyrri teir at rökja, vildi eg verið honum meiri enn takksamur.

Í Havn, tann 5. februar 1954.

P. M. Dam

Endurnýggjan av skipaflotanum

Málið um endurnýggjan av skipaflotanum er tað ið størstan týðning hevur í løtuni.

Øll sum lesa »Dagblaðið« vilja minnst hvussu illa tað varð upptikið at Dam og J. Poulsen talaðu um hetta mál á ríkisdegi.

»Dagblaðið« rósar av at Landsstýrið skal greiða hetta mál og at okkara fólkatingsmenn tessvegna skulu halda teirra nasar burtur haðani frá. Vit hövdu tí vóna at Landsstýrið fór at koma fram við einum pláni um skipa bygging við peningastuðuli og lagaligum láni; men ein vikan fer og onnur kemur og einki er at hóma sum boðar frá at tað lýsir í fyrri nøkrum peningi — alt er í tí óvissa.

Hesar síðstu 2 vikurnar hava einans 4 fundir verið. Síðan tingið kom saman hevur tingarbeiðið verið fjas og smáputt ein hálvan tíma um dagin hevur fundur verið við einum ella hægst tveimum smámálum.

Einstakir tingmenn hava spurt, hvar Marshall miljónirnar eru; men svar fæst einki. Ein dagin reistist tingsins formaður og greiddi frá at Danir hava so lítið álit á okkum, at vit fáa ikki rætt til at býta Marshallpeningin. Hetta ljóðar ótiligt. Tað er ófatiligt, at tingsins formaður, sum samstundis er formaður fyrri sambandsflokkinum, skal siga tilfikt við einum tóna, sum boðar frá, at hetta er alt í lagi.

Eru vit Føroyingar komin í ta stöðu at eingin uttan fyrri Føroyar hevur álit á okkara Landsstýri, so má nakað vera galið í okkara samfelag, og so má fólkið fáa loyvi at velja sær aðrar menn at stýra — menn sum fólk uttanfyrri Føroyar kann hava álit á.

Fuglirðingar söktu um lán og stuðul til keyp av stórum tíðarhóskandi trolar Øll Fuglafjarðabygd stendur saman sum ein maður og nærum øll hava sett

pening í fyrirøkuna.

Tað sigst, at aðrar bygdir eru farnar at stovna líknandi samtøkur; men hvussu mikið fáa hesar samtøkur í láni og stuðuli frá tí almenna? Enn veit eingin nakað og teir menn, sum standa á odda fyrri samtökunum vita heldur einki. Man Landsstýrið sjálvt vita nakað?

Teir vita helst púra einki sjálvir. Teir veva tómar vevar — til keisarans nýggju klæði.

At flenna orkar ein ikki — og at gráta nyttar heldur einki.

Vónleyst — tað heila.

J. H. Danbjørg.

Tokolúður á Akrabergi

Sum øllum kunnugt, er havið við Suðuroy av bestu útróðraleiðum — kanska besta útróðraleið — við Føroyar.

Serliga sunnanfyrri Suðuroy, á Munkagrynnuni, og á miðnum vestan fyrri Suðuroy er nógvur fiskur at fáa. Hesar leiðir søkja ikki einans bátar úr Suðuroy, men eisini fiskiför úr øðrum oyggjum royna fiskiskap her.

Men havið um hesar leiðir er vandafult — Sunnbiarendin og Røstin eru tiltikin.

Tað ræður tí ikki einans um at vera væl útgjörður við fiskiförum — væl útgjörður á sjónum — men tað ræður eisini um, at tað verður gjört á landi, sum gerast kann, fyrri at gera vandan fyrri missi av mannalívi so lítlan sum møguligt og líkindi fyrri, at útróðramenn og aðrir, sum ferðast um hesar haveliðir, kunnu rökja sítt starv á so tryggan hátt sum gjørligt.

So stutt loyvir Vágs Útróðrafelag sær virðiliga at koma til heiðraða Føroya Lögtings við umsókn um at fáa tokulúður settan á Akraberg.

Tað er óneyðugt her at siga, hvat nyttu ein slíkur tokulúður vil gera, tað er sjálvsagt allir Føroya lögtingsmenn greiðir yvir, men tað skal nevntast sum dømi, at í februar mánaði 1940 fórst Porkerisbáturin »Búgvinn« í ódnarveðri og náttarmyrkri á Sunnbiarhólmi. Hevði tokulúður tá verið á Akrabergi, er tað óvist, at hesin sorgarleikur hevði farið fram.

Tað er okkara vón, at Føroya Lögting ger, hvat gerast kann fyrri at útvega, at tokulúður verður settur á Akraberg.

Við hávirðing
fyrri Vágs Útróðrafelag,
Hans Jac. Hjelm.

Framlagt á Føroya lögting við viðmæli av P. M. Dam og J. H. Danbjørg

Føroya Fólkaháskúli

Summarskeið fyrri gentur byrjar 1. mei.

Bónarbrøv um studning til skeiðið verða at senda til Føroya Landsstýri innan 16. mars. Nú fara vit at kunna taka móti fleiri næmingum enn higartil, tí til hetta skeiðið verður nýggi bygningurin liðugur. Tá verða viðurskiptini betri fyrri næmingarnar í so mangar mátar. Annars fáast allar frágreiðingar um skeiðið við at skriva til undirskrivaða.

Komið fjølmentar!

Marius Johannesen.

Grót og skervur.

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað. Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmann fyrri kommununa.

Froðbiar sóknar kommuna